

Apie pamokos struktūrą

Parengė Vilniaus „Saulėtekio“ mokyklos-daugiafunkcio centro vyresn. lietuvių kalbos mokytoja Jūratė Čiburaitė- Šarmavičienė

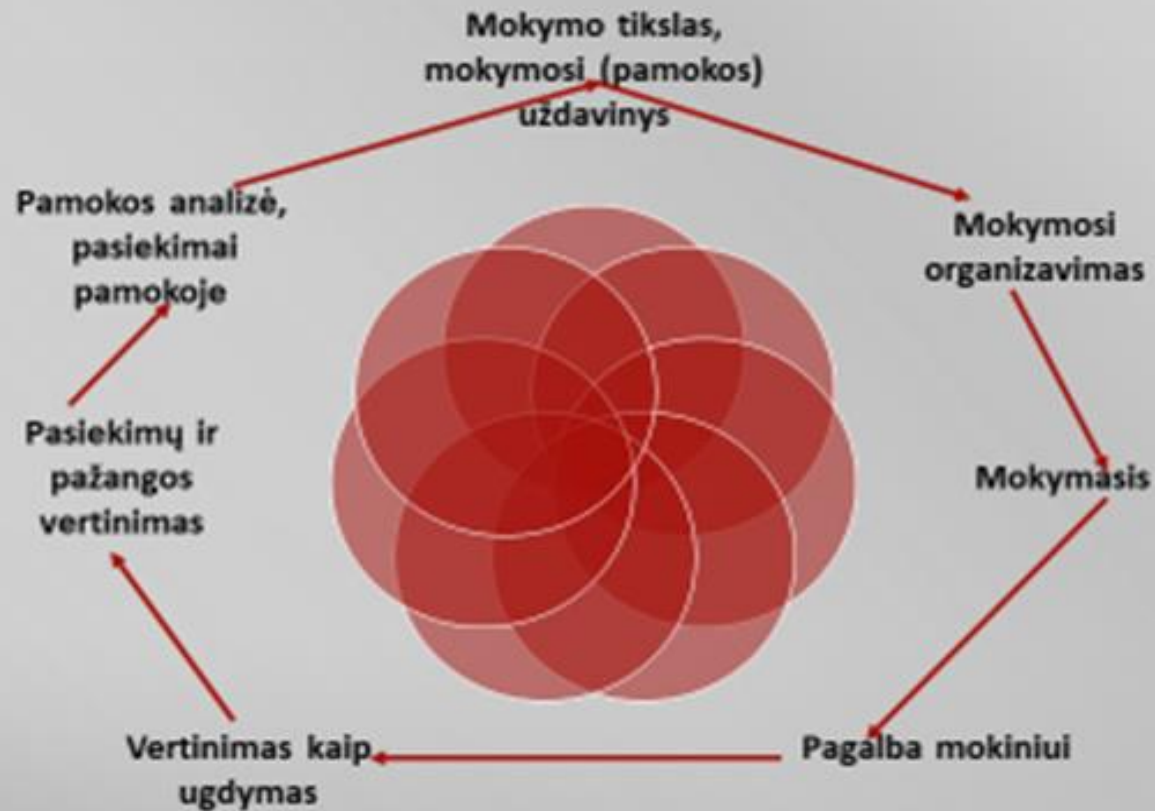
Šiandien pamokos struktūrai griežtų reikalavimų nėra.

Geros mokyklos koncepcijoje rašoma: „Mažėja privalomų „tinkamo mokymo“ receptų, nes vis daugiau žinoma apie jų įvairovę. Plinta mokymasis iš elektroninių šaltinių ir virtualus pažinimas, tačiau tuo pat metu suvokiama aktyvaus mokymosi, mokymosi iš patirties svarba“. Taigi pamokos struktūra gali būti labai įvairi, yra metodas „pamoka atvirkščiai“. Pamokos pradžioje ir mokymo/si uždaviniai gali būti neskelbiami (pvz., jei vyksta mokymas/is tiriant, probleminis mokymas ar mokymas atrandant).

Skaidrė iš lektorės A. Šarskuvienės seminaro „Apie pamokos vadybą“

Pamokos vadyba

Pamoka – nuosekli, daugelį veiklų apimanti struktūra

Kokia turėtų būti pamokos struktūra?

Vyraujanti pamokos struktūra:

- **Įvadinė dalis** (motyvavimas, sudominimas, susiejimas su ankstesniu mokymuisi, uždavinio bei būdų jam pasiekti, laukiamų rezultatų, vertinimo kriterijų aptarimas ar pan.)
- **Naujos medžiagos pateikimas** (informacijos paieška ir žinių kūrimas);
- **Supratimo patikrinimas;**
- **Naujų žinių taikymas** (vertinimas ir siejimas su gyvenimu);
- **Vertinimas ir apibendrinimas(refleksija);**

Pamokos struktūra (įprastinė)

Namų darbų tikrinimas (jei buvo užduoti ir susiejimas su nauja tema).

Pamokos uždavinio kėlimas, motyvavimas veiklai.

Naujos medžiagos aiškinimas(-is).

Mokinių veikla

Grįžtamasis ryšys.

Mokymosi koregavimas

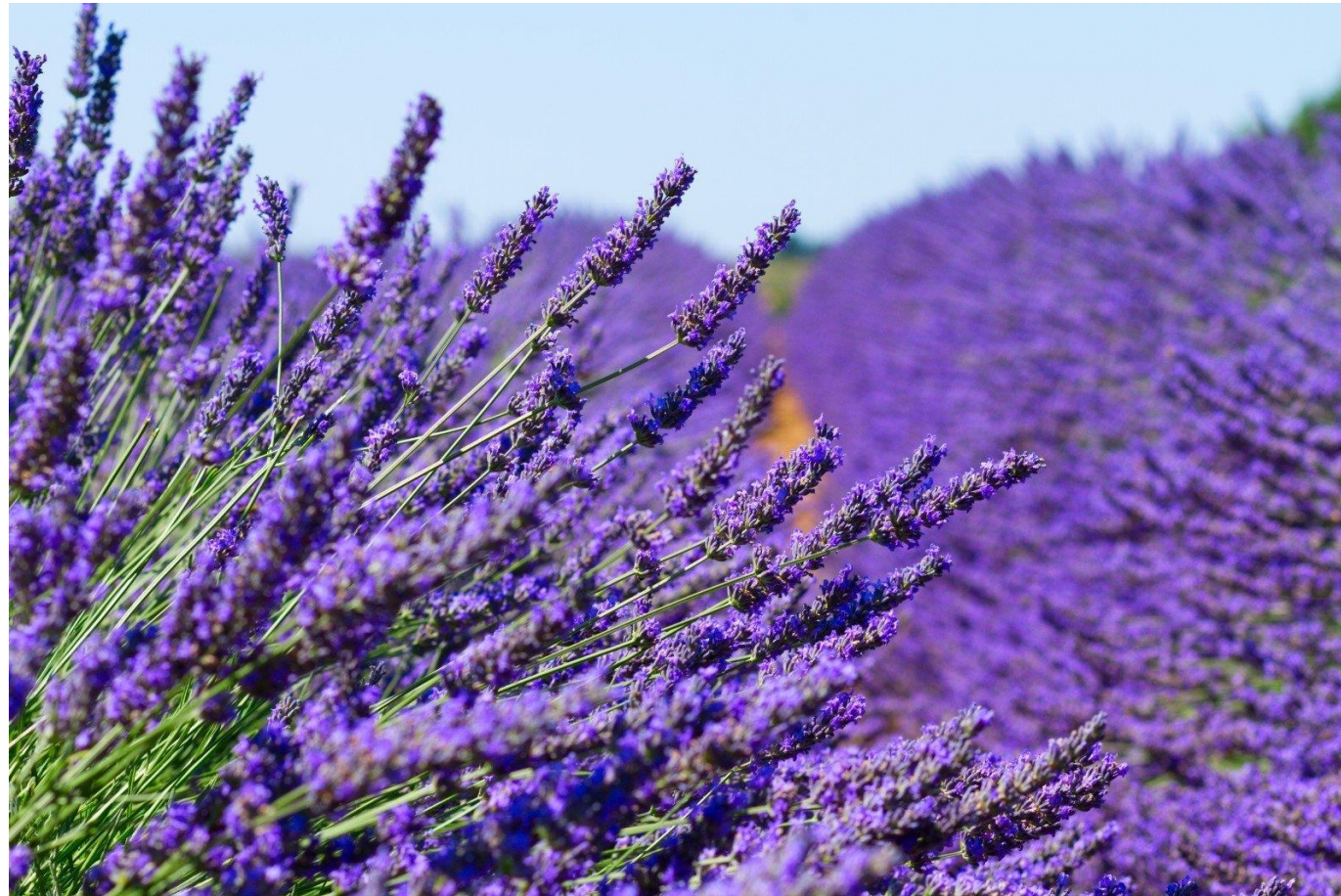
Po kiekvieno mokymosi etapo

Pažangos ir pasiekimų matavimas (lyginant su pamokos uždaviniu),
pamokos apibendrinimas.

Namų darbų skyrimas ir aiškinimas.

Refleksija.

Lietuvių kalbos pamokos pavyzdys

Ivadinė dalis: ko siekiama?

Trumpa veikla, susijusi su praėjusia pamoka (gali ir nebūti); mokymosi uždavinių kėlimas(kiekybiniai ir kokybiniai kriterijai) ir aptarimas; motyvavimas, sudominimas, turimų žinių, patirties aktualizavimas, vertinimo kriterijų pateikimas.

Pavyzdys: Lietuvių kalbos pamoka 2kl.

Tema: Ragana pasakose. Sakinys. Teksto kūrimas pagal paveikslėlius.

Uždavinys:

REMDAMIESI TURIMOMIS ŽINIOMIS, PATEIKTA VAIZDINE MEDŽIAGA, MOKINIAI SUPRAS SKAITOMĄ TEKSTĄ APIE RAGANĄ ATSAKYDAMI Į 1-9 KLAUSIMUS, DVIESE IŠMOKS SUKURTI 1-4 RIŠLIŲ SAKINIŲ TEKSTĄ, IŠSPRĘS KRYŽAŽODĮ ĮRAŠYDAMI 2-6 PASAKŲ VEIKĖJUS.

Svarbu:

Visos veiklos pamokoje turi būti orientuotos į pamokos uždavinį.

Įsivertinimas pagal metodą „šviesoforas“

Vertinimo kriterijai

Atsakys į 6–9 teksto suvokimo klausimus, sugalvos paveikslėliui 3–4 sakinius ir kryžiažodyje įrašys 5–6 žodžius.

Atsakys į 1–5 teksto suvokimo klausimus, sugalvos paveikslėliui 1–2 sakinius ir kryžiažodyje įrašys 2–4 žodžius.

Neatsakys į teksto suvokimo klausimus, nesugalvos paveikslėliui sakinių, kryžiažodyje neįrašys žodžių arba įrašys tik 1 .

Veikla, susijusi su praėjusia pamoka.
Mokinių klausinama, ką jie jau žino apie sakinį:

Ką žinote apie sakinį?

Sakinį pradedame rašyti didžiąja raide.

SAKINYS–ŽODŽIŲ JUNGINYS, KURIS REIŠKIA BAIGTĄ
MINTĮ.

Kai norime paprastai pasakyti, papasakoti ,
sakinio gale dedame . (tašką)

Kai norime paklausti, rašome ? (klaustuką)

Kai norime sušukti, pakviesti, rašome ! (šauktuką)

Sudominimas, susiejimas su ankstesniu mokymuisi (pateikiama vaizdinė medžiaga)

Kas yra ragana?

RAGANA – pikta burtininkė, kerėtoja.

Burtų knyga

Skrybėlė

Burtų lazdele

Stiklo akmenėliai

Kortos

Kur ją galima sutikti, pamatyti?

Knygų iliustracijose, filmuose, televizijos laidose...

Mokymosi veikla: kaip veikiama siekiant pamokoje išsikeltų uždavinių?

Naujos medžiagos pateikimas; individualus, grupės ar visos klasės darbas: praktinės užduotys, pavyzdžiui, „eksperimentas“, „stebėjimas“ ar kt., pratimai, teksto skaitymas ir aptarimas, teorinės medžiagos aptarimas nurodytu aspektu, trumpi rašiniai, „diskusijos“, „minčių lietus“, „mokymasis tarnaujant“, „durstinys“, „vaidmenų žaidimai“ ir daugybė kitų metodų.

Pavyzdys : 1 Veikla: Teksto apie raganą skaitymas, (geriausiai skaitantys mokiniai skaito tekstą garsiai), mokinių atsakymai į klausimus (klausimai kartu su vaizdine medžiaga pateikiami skaidrėse).

2 Veikla: diferencijuotos užduotys grupėms-mokiniam pateikiamas kryžiažodis (mokiniai grupėse sprendžia kryžiažodžius) ir paveikslėliai iš skaitytų pasakų (kiekvienai grupei skirtingi, diferencijuojama)- rišlaus teksto kūrimui.

Mokiniai spręš kryžiažodį ir pagal paveikslėlį kurs rišlų tekstą dviese-grupėje. Kiekviena grupelė turės pristatyti savo sukurtą tekstą ir kryžiažodį.

Mokiniai dirba patys, mokytoja teikia pagalbą žemesnio pasiekimų lygio mokiniam, kurie prašo pagalbos, būtina stebėti išmokimą, gauti ir teikti grįžtamąjį ryšį, orientuotą į mokinio pažangą. Aukštesnio pasiekimų lygio mokiniam siūlomos platesnės ir/ar gilesnės veiklos.

Geriausiai skaitantys mokiniai skaito teksto ištrauką:

Mokiniams pateikiami klausimai, kad būtų aišku, ar suprato skaitomą tekstą.

Kiek metų raganiukei?

127

Kokį paukštį turėjo raganiukė?

Varnas
Abraksas

Ką paukštis mokėjo daryti?

Ką išburti mokėsi raganiukė?

Kuo pradėjo lyti pirmą kartą?

Kuo pradėjo lyti antrą kartą?

Kuo lijo trečią kartą?

Kaip manai, kokį lietų ji išburs šį kartą?

Apibendrinimas: iš ko galima spręsti apie pasiekimus?

Mokymosi veiklos rezultatų ir proceso aptarimas (pvz., parašyto teksto pavyzdžio aptarimas, grupės darbo pristatymas ir pan.), mokytojo ir bendraklasių vertinimas ir įsivertinimas; veiklos reflektavimas, atsakant į pateiktus klausimus; tolesnių mokymosi žingsnių numatymas.

Pavyzdys:

Kiekvienos grupės išspręstų kryžiažodžių ir sukurtų tekstų pristatymas ir įsivertinimas pagal pateiktus kriterijus ir metodą „šviesoforas“.
Reflektavimas, refleksijai užduodami klausimai, (žiūrėti kitoje skaidrėje)

Klausimai refleksijai

Refleksija

Man pamokoje buvo...

Kaip sekėsi atlikti užduotis?

Ką jau žinėjai, bet pasitikslinau
atlikdamas užduotis?

Ką reikėtų patobulinti?

Kur žinias pritaikysi praktikoje?

Kaip jautiesi?

Ačiū, buvote šaunūs!

Pamokos struktūra mano pamokose:

I. 5-8min. (susiejimas su ankstesniu mokymusi arba namų darbų aptarimas (gali ir nebūti), sudominimas.

- Tema
- Uždavinys, motyvavimas veiklai.
- Vertinimo kriterijai

II.25-30min. Naujos medžiagos pateikimas ir mokymosi veikla (Pasirinkti 2-3 veiklas, metodai aktyvaus mokymosi, kad dirbtų patys mokiniai, mokytojas tik padeda tiems, kam kyla klausimų. Labai svarbus grįžtamasis ryšys ir mokymo/si koregavimas po kiekvieno mokymosi etapo)

- Veiklos pristatymas.

III.6-10min. Pažangos ir pasiekimų matavimas (lyginant su pamokos uždaviniu). Įsivertinimas pagal pateiktus kriterijus. Apibendrinimas.

- Refleksija
- Namų darbų skyrimas.

Apie ką reikėtų pagalvoti prieš pamoką ir po jos?

Prieš pamoką mokytojui verta paanalizuoti:

- Kuo planuojama pamoka vertinga skirtingų poreikių, polinkių ir mokymosi galimybių mokiniams?
- Kokias nuostatas, vertybes ir gebėjimus ugdysis mokiniai?
- Kaip ji siejasi su mokinių asmenine patirtimi ir interesais?
- Kaip bus remiamasi anksčiau įgytomis mokinių žiniomis ir gebėjimais?
- Kokių naujų dalyko žinių ir gebėjimų įgis mokiniai?
- Kokios bendrosios kompetencijos bus ugdomos?
- Kaip bus skatinamas aktyvus mokymasis?
- Kaip bus atsižvelgiama į mokinių poreikius ir galimybes?
- Kaip bus teikiama grįžtamoji informacija mokymosi metu?
- Kaip bus vertinama ir įsivertinama, atsižvelgiant į mokymosi uždavinius?

Po pamokos mokytojui tiktų pamąstyti, keliant tokius klausimus:

- Kas pamokoje pavyko?
- Kas nepavyko? Kodėl?
- Ko pamokoje mokiniai išmoko? Iš ko tai matyti?
- Kokius klausimus su mokiniais dar reikėtų išsiaiškinti?
- Kaip tolesnis mokymas(-is) bus susijęs su šios pamokos rezultatais?

Gerai pamokai būdingi šie bruožai:

- Suformuluoti mokiniams ir mokytojui aiškūs mokymosi uždaviniai.
- Taikomi tinkami mokymo(si) ir (įsi)vertinimo metodai.
- Pamokoje skatinamas savarankiškas mokymasis.
- Laiku suteikiama grįžtamoji informacija.
- Tinkamas žinių ir jų praktinio pritaikymo santykis.
- Mokymas ir mokymasis individualizuojamas ir diferencijuojamas, suasmeninamas.
- Aukštesnio pasiekimų lygio mokiniams siūlomos platesnės ir/ar gilesnės veiklos.
- Žemesnio pasiekimų lygio mokiniams papildomai teikiama įvairiopa pagalba.

Vienintelio ir tobulo pamokos recepto nėra. Kiekvienas mokytojas pasirenka ir kuria savo receptą.

UGDOMOSIOS VEIKLOS (PAMOKOS) KORTELE

Klasė (grupė): 2a klasė 1 grupė

Pamoka vyks (data): 2019-05-16

Dalykas: Lietuvių kalba

Mokinių skaičius klasėje (grupėje) iš viso: 10

Mokytojas(-a): Jūratė Čiburaitė-Šarmavičienė

Pamokos tema: Ragana. Sakinys. Teksto kūrimas pagal paveikslėlius

Ugdymo(si) tikslas (kokias bendrąsias kompetencijas ugdysis mokiniai?) :
socialines, komunikavimo ir bendradarbiavimo, mokėjimo mokytis, pažinimo kompetencijas.

Kokiais būdais (metodais) bus ugdomos mokinių kompetencijos? Pokalbis, individualus darbas ir darbas porose, įsivertinimo metodas “Šviesoforas”.

Mokymo(si) uždavinys (ko mokiniai per šią pamoką išmoks?): REMDAMIESI TURIMOMIS ŽINIOMIS, PATEIKTA VAIZDINE MEDŽIAGA, SUPRAS SKAITOMUS TEKSTUS APIE RAGANĄ ATSAKYDAMI Į 1-9 KLAUSIMUS, DVIESE IŠMOKS SUKURTI 1-4 RIŠLIŲ SAKINIŲ TEKSTĄ, IŠSPRĘS KRYŽIAŽODĮ ĮRAŠYDAMI 2-6 PASAKŲ VEIKĖJUS.

Kokios priemonės ir koku tikslu bus naudojamos pamokoje? Vaizdinė medžiaga-skaidrės (raganiški daiktai ir knygų „Ragana Lilė“ iliustracijos), vadovėlis -temos supratimui , parengtos užduotys- žinių įtvirtinimui.

Svarbus pamokos kontekstas: Praeitą pamoką mokiniai mokėsi skirti sakinio ribas ir skirti pasaką pagal du bruožus. Šią pamoką mokysis kurti rišlų tekstą pagal duotus paveikslėlius.

Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių skaičius: 0

Kitos pastabos: Yra vienas romų tautybės mokinytis, kuriam ugdymo turinys yra pritaikomas. Kai kurie mokiniai dar negeba išsakyti minčių lietuviškai.

Ačiū už dėmesį!

Šaltiniai:

Paveikslėliai: gogle.com

Lektorės A. Šarskuvienės seminaro „Apie pamokos vadybą“ skaidrė, medžiaga.

<https://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/pagrindinis/kompetenciju-ugdymo-praktika/pamoka/> (apie ką mokytojas turi pamąstyti prieš ir po pamokos)

[https://www.upc.smm.lt/tobulinimas/renginiai/medziaga/konsultantai/vertintojai/Mokytoju_praktines_veiklos_vertinimas_\(V.Tamasauskas\).pdf](https://www.upc.smm.lt/tobulinimas/renginiai/medziaga/konsultantai/vertintojai/Mokytoju_praktines_veiklos_vertinimas_(V.Tamasauskas).pdf) (skaidrė „gera pamoka“)